Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

21. dubna 2016*

„Řízení o předběžné otázce — Nařízení (ES) č. 44/2001 — Soudní příslušnost v občanských a obchodních věcech — Článek 5 bod 3 — Pojem ‚věci týkající se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání' — Směrnice 2001/29/ES — Harmonizace určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti — Článek 5 odst. 2 písm. b) — Právo na rozmnožování — Výjimky a omezení — Rozmnožování pro soukromé užití — Spravedlivá odměna — Nezaplacení — Případné zahrnutí do rozsahu působnosti čl. 5 bodu 3 nařízení (ES) č. 44/2001"

Ve věci C-572/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) ze dne 18. listopadu 2014, došlým Soudnímu dvoru dne 11. prosince 2014, v řízení

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte Gesellschaft mbH

proti

Amazon EU Sàrl,

Amazon Services Europe Sàrl,

Amazon.de GmbH,

Amazon Logistik GmbH,

Amazon Media Sàrl,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení R. Silva de Lapuerta (zpravodaj), předsedkyně senátu, A. Arabadžev, C. G. Fernlund, S. Rodin a E. Regan, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: K. Malacek, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 26. listopadu 2015,

* Jednací jazyk: němčina.

s ohledem na vyjádření předložená:

— za Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH A. Feitschem a M. Walterem, Rechtsanwälte,

— za Amazon EU Sàrl Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH a Amazon Media Sàrl, U. Börgerem a M. Kianfarem, Rechtsanwälte,

— za rakouskou vládu C. Pesendorfer, jako zmocněnkyní,

— za francouzskou vládu D. Segoinem a D. Colasem, jako zmocněnci,

— za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentili, avvocato dello Stato,

— za finskou vládu H. Leppo, jako zmocněnkyní,

— za Evropskou komisi T. Scharfem a M. Wilderspinem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. února 2016,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 bodu 3 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1; Zvl. vyd. 19/04, s. 42) a čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch musikalischer Urheberrechte GmbH (dále jen „Austro-Mechana“) a společnostmi Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH a Amazon Media Sàrl (společně dále jen „Amazon“) o příslušnost rakouských soudů k projednání žaloby týkající se platby odměny splatné z důvodu uvedení záznamových nosičů do oběhu podle rakouské právní úpravy.

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 44/2001

3 Článek 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001, který se nachází v oddílu 1, nazvaném „Obecná ustanovení“, v kapitole II tohoto nařízení, stanoví:

„Nestanoví-li toto nařízení jinak, mohou být osoby, které mají bydliště na území některého členského státu, bez ohledu na svou státní příslušnost žalovány u soudů tohoto členského státu.“

4 Článek 5 body 1 a 3 tohoto nařízení, jenž je součástí oddílu 2 nazvaného „Zvláštní příslušnost“, v kapitole II tohoto nařízení, zní takto:

„Osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována:

1) a) pokud předmět sporu tvoří smlouva nebo nároky ze smlouvy, u soudu místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn;

[...]

[...]

3) ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, u soudu místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události“.

Směrnice 2001/29

5 Článek 2 směrnice 2001/29, nazvaný „Právo na rozmnožování“, stanoví:

„Členské státy stanoví výlučné právo udělit svolení nebo zakázat přímé nebo nepřímé, dočasné nebo trvalé rozmnožování jakýmikoliv prostředky a v jakékoliv formě, vcelku nebo po částech:

a) pro autory v případě jejich děl;

b) pro výkonné umělce v případě záznamů jejich výkonů;

c) pro výrobce zvukových záznamů v případě jejich zvukových záznamů;

d) pro výrobce prvotních záznamů filmů v případě originálu a rozmnoženin jejich filmů;

e) pro vysílací organizace v případě záznamů jejich vysílání, ať už po drátě nebo bezdrátově, včetně vysílání pomocí kabelu nebo družice“.

6 Článek 5 této směrnice, nazvaný „Výjimky a omezení“, v odstavci 2 stanoví:

„Členské státy mohou stanovit výjimky nebo omezení práva na rozmnožování podle článku 2 v těchto případech:

[...]

b) u jakýchkoliv rozmnoženin na jakémkoliv nosiči vytvořených fyzickou osobou pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční, a to za podmínky, že nositelé práv získají spravedlivou odměnu, která, pokud jde o dotyčné dílo nebo předmět ochrany, bere ohled na použití nebo nepoužití technologických prostředků uvedených v článku 6;

[...]“

Rakouské právo

7 Ustanovení § 42 Urheberrechtsgesetz (zákon o právu autorském) ze dne 9. dubna 1936 (BGBl. 111/1936), ve znění použitelném na spor v původním řízení (dále jen „UrhG“), stanoví:

„1. Každý může pro své osobní užití pořizovat samostatné rozmnoženiny díla na papíře nebo podobném nosiči.

2. Každý může pro své osobní užití nebo pro účely výzkumu pořizovat samostatné rozmnoženiny díla na jiné nosiče než jsou nosiče uvedené v prvním odstavci, v rozsahu, který je odůvodněn sledovaným cílem nekomerční povahy. [...]

[...]“

8 Ustanovení § 42b UrhG stanoví:

„1. Pokud lze podle jeho povahy očekávat, že dílo šířené vysíláním nebo veřejně přístupné nebo zaznamenané na obrazový nebo zvukový záznamový nosič, bude uložením na obrazovém nebo zvukovém záznamovém nosiči rozmnoženo na základě § 42 odst. 2 až 7 pro osobní nebo soukromé užití, má autor nárok na spravedlivou odměnu (odměnu za prázdné kazety), jsou-li nosiče uvedeny do oběhu v tuzemsku pro komerční účely a za úplatu; za záznamové nosiče jsou považovány prázdné obrazové a zvukové záznamové nosiče vhodné k tomuto rozmnožování nebo jiné obrazové nebo zvukové záznamové nosiče k tomu určené.

[...]

3. Následující osoby mají povinnost zaplatit spravedlivou odměnu:

1) pokud jde o odměnu v podobě odměny za prázdné kazety a odměnu za zařízení, ten, kdo pro komerční účely a za úplatu uvedl z místa v tuzemsku nebo v zahraničí do oběhu jako první nosiče nebo zařízení; [...]

[...]

5. Nárok na odměnu stanovenou podle odstavců 1 a 2 mohou uplatnit pouze společnosti pro kolektivní správu autorských práv.

[...]“

Spor v původním řízení a předběžná otázka

9 Austro-Mechana je společností pro kolektivní správu autorských práv, jejímž účelem je zejména výběr „spravedlivé odměny“ stanovené v § 42b odst. 1 UrhG.

10 Amazon, jejíž sídlo se nachází v Lucembursku a v Německu, patří k mezinárodní skupině, která prostřednictvím internetu prodává zboží, včetně záznamových nosičů, na něž se vztahuje toto ustanovení. Podle společnosti Austro-Mechana uskutečňuje Amazon první uvedení těchto záznamových nosičů do oběhu v Rakousku, takže je povinna zaplatit tuto odměnu.

11 Spor mezi účastníky řízení se týká otázky, zda jsou rakouské soudy na základě čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001 mezinárodně příslušné k projednání soudní žaloby podané společností Austro-Mechana, kterou se tato společnost domáhá zaplacení uvedené odměny společností Amazon.

12 Žaloba podaná společností Austro-Mechana byla soudem prvního stupně odmítnuta pro nedostatek mezinárodní příslušnosti.

13 Odmítnutí žaloby společnosti Austro-Mechana bylo v odvolacím řízení potvrzeno s odůvodněním, že spor mezi touto společností a Amazon nespadá pod čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001.

14 Společnost Austro-Mechana podala k Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud, Rakousko) opravný prostředek Revision, jímž se domáhá, aby tento soud použil uvedené ustanovení.

15 Za těchto podmínek se Oberster Gerichtshof (Nejvyšší soud) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Je povinnost zaplatit ‚spravedlivou odměnu' ve smyslu čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice [2001/29], kterou podle rakouského práva mají podniky, které v tuzemsku učiní první uvedení záznamových nosičů do oběhu pro komerční účely a za úplatu, povinností vyplývající z ‚protiprávního jednání nebo z jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání' ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení [č. 44/2001]?"

K předběžné otázce

16 Podstatou předběžné otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že návrh směřující k získání takové platby, jako je platba dotčená v původním řízení, splatné z důvodu uvedení záznamových nosičů do oběhu podle vnitrostátní právní úpravy provádějící čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, spadá pod „věci týkající se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání" ve smyslu čl. 5 bodu 3 tohoto nařízení.

17 Úvodem je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že jestliže se členské státy rozhodnou zavést ve vnitrostátním právu výjimku z práva na rozmnožování pro soukromé užití rozmnoženin (tzv. výjimka „pro soukromé rozmnožování") podle čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, jsou zejména povinny stanovit na základě tohoto ustanovení úhradu spravedlivé odměny ve prospěch nositelů výlučného práva na rozmnožování (viz rozsudek ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 19 a citovaná judikatura).

18 Jelikož ustanovení uvedené směrnice blíže neupřesňují jednotlivé prvky systému spravedlivé odměny, mají členské státy při jejich vymezování široký prostor pro uvážení. Je na členských státech, aby zejména určily, kdo má tuto odměnu uhradit, a stanovit formu, podrobnosti a výši této odměny (viz rozsudek ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 20 a citovaná judikatura).

19 Systém, na němž je založena spravedlivá odměna, pojetí a výše této odměny souvisí s újmou způsobenou nositelům výlučného práva na rozmnožování soukromým rozmnožováním jejich chráněných děl učiněným bez jejich svolení. V tomto kontextu má uvedená odměna za cíl poskytnout náhradu těmto nositelům práv a musí být považována za protiplnění za újmu, jež jim byla způsobena (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 21. října 2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, bod 40; ze dne 16. června 2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, bod 24; ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 47; ze dne 10. dubna 2014, ACI Adam a další, C-435/12, EU:C:2014:254, bod 50, jakož i ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 21).

20 Soudní dvůr rovněž rozhodl, že čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 ukládá členskému státu, jenž ve vnitrostátním právu zavedl výjimku pro soukromé rozmnožování, povinnost dosáhnout výsledku v tom smyslu, že tento stát je povinen v rámci své územní jurisdikce zajistit, aby spravedlivá odměna jakožto náhrada újmy vzniklé nositelům výlučného práva na rozmnožování z důvodu rozmnožování chráněných děl konečnými uživateli, kteří mají na území tohoto státu bydliště, byla skutečně vybrána

(v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 16. června 2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, body 34 až 36, 39 a 41, jakož i ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, body 32 a 57 až 59).

21 Ačkoli Soudní dvůr vykládal toto ustanovení v tom smyslu, že v zásadě je na osobě, která způsobila újmu nositeli výlučného práva na rozmnožování, a sice osobě, která pro soukromé užití pořizuje rozmnoženinu chráněného díla, ačkoli tohoto nositele práv předem nepožádala o svolení, aby nahradila tuto újmu tím, že bude financovat náklady na odměnu, která bude uvedenému nositeli práv zaplacena (viz rozsudky dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 23, jakož i ze dne 10. dubna 2014, ACI Adam a další, C435/12, EU:C:2014:254, bod 51), připustil nicméně, že poněvadž je v praxi obtížné identifikovat soukromé uživatele a ukládat jim povinnost, aby nositelům výlučného práva na rozmnožování poskytli náhradu vzniklé újmy, jsou členské státy k financování spravedlivé odměny oprávněny zavést „poplatek za soukromé rozmnožování“ nikoli k tíži dotyčných soukromých osob, nýbrž k tíži osob, jež disponují vybavením, přístroji a nosiči pro digitální rozmnožování, a které z tohoto důvodu právně nebo fakticky dávají toto vybavení, přístroje a nosiče pro rozmnožování k dispozici soukromým osobám nebo jim poskytují rozmnožovací služby. V rámci takového systému se povinnost zaplatit poplatek za soukromé rozmnožování vztahuje na osoby disponující tímto vybavením, přístroji a nosiči (viz zejména rozsudky ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 24, jakož i ze dne 5. března 2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, bod 23).

22 Soudní dvůr v tomto ohledu upřesnil, že vzhledem k tomu, že uvedený systém umožňuje osobám povinným zaplatit poplatek za soukromé rozmnožování promítnout jeho výši do ceny za poskytnutí uvedeného vybavení, přístrojů a nosičů pro rozmnožování nebo do ceny za poskytnutí rozmnožovací služby, zátěž spojenou s poplatkem ponese v konečném důsledku soukromý uživatel, který tuto cenu platí, a to v souladu s „přiměřenou rovnováhou“, kterou je třeba nalézt mezi zájmy nositelů výlučného práva na rozmnožování a zájmy uživatelů předmětů ochrany (viz rozsudky ze dne 16. června 2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, bod 28, a dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 25).

23 Tak tomu je v případě systému zavedeného Rakouskou republikou, jež si zvolila, že provede výjimku pro soukromé rozmnožování stanovenou v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, již měl Soudní dvůr příležitost přezkoumat v rozsudku ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další (C-521/11, EU:C:2013:515).

24 V rámci systému zavedeného ustanovením § 42b UrhG pro financování spravedlivé odměny stanovené v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 poplatek za soukromé rozmnožování nesou osoby, které z místa v tuzemsku nebo v zahraničí pro komerční účely a za úplatu uvádějí do oběhu záznamové nosiče, které mohou sloužit k rozmnožování (viz rozsudek ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 26).

25 Jak již bylo uvedeno v bodě 22 tohoto rozsudku, takový systém v zásadě umožňuje osobám povinným platit poplatek za soukromé rozmnožování promítnout jeho výši do prodejní ceny těchto nosičů, takže zátěž spojenou s poplatkem ponese v souladu s požadavkem „přiměřené rovnováhy“ v konečném důsledku soukromý uživatel, který tuto cenu uhradí, za předpokladu, že je takový uživatel konečným příjemcem (viz rozsudek ze dne 11. července 2013, Amazon.com International Sales a další, C-521/11, EU:C:2013:515, bod 27).

26 Kromě toho podle ustanovení § 42b odst. 5 UrhG není věřitelem uvedeného poplatku nositel výlučného práva na rozmnožování, ale společnost pro kolektivní správu autorských práv, jíž je v projednávané věci společnost Austro-Mechana.

27 Pokud se jedná o otázku, zda jsou rakouské soudy příslušné k projednání návrhu společnosti Austro-Mechana směřujícího k získání platby odměny stanovené v § 42b odst. 5 UrhG, je třeba připomenout, že kapitola II oddíl 2 nařízení č. 44/2001 obsahuje určitá ustanovení o určení zvláštní příslušnosti, mezi něž patří určení příslušnosti podle čl. 5 bodu 3 uvedeného nařízení, která představují výjimku ze základní zásady stanovené v čl. 2 odst. 1 nařízení č. 44/2001, která přiznává příslušnost soudům členského státu, na jehož území má žalovaný bydliště (viz rozsudky ze dne 16. května 2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, bod 23; ze dne 3. října 2013, Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, bod 24; ze dne 5. června 2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 44, a ze dne 22. ledna 2015, Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, bod 17).

28 V této souvislosti čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 stanoví, že osoba, která má bydliště na území některého členského státu, může být v jiném členském státě žalována u soudu místa, kde došlo ke škodné události, ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání.

29 Pravidlo zvláštní příslušnosti stanovené v tomto ustanovení musí být vykládáno autonomně a restriktivně (viz rozsudky ze dne 28. ledna 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 43, a ze dne 21. května 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, bod 37).

30 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury se pravidlo pro určení příslušnosti stanovené v čl. 5 bodě 3 nařízení č. 44/2001 zakládá na existenci zvláště úzké vazby mezi sporem a soudy místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, kterážto vazba odůvodňuje určení příslušnosti uvedených soudů z důvodů řádného výkonu spravedlnosti a užitečné organizace řízení (viz rozsudky ze dne 16. května 2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, bod 26; ze dne 3. října 2013, Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, bod 27; ze dne 5. června 2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, bod 47; ze dne 22. ledna 2015, Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, bod 19, a ze dne 28. ledna 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 46).

31 Ve věcech týkajících se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, je soud místa, kde došlo nebo může dojít ke škodné události, totiž obvykle nejpovolanější k rozhodnutí věci, a to zejména z důvodu blízkosti sporu a snadnosti provádění důkazů (viz rozsudky ze dne 25. října 2012, Folien Fischer a Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, bod 38; ze dne 16. května 2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, bod 27; ze dne 18. července 2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, bod 50, a ze dne 21. května 2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, bod 40).

32 Podle ustálené judikatury Soudního dvora pojem „věci týkající se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání“ zahrnuje všechny návrhy, které znějí na určení odpovědnosti žalovaného a nesouvisí se „smlouvou nebo nároky ze smlouvy“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. a) nařízení č. 44/2001 (viz rozsudky ze dne 27. září 1988, Kalfelis, 189/87, EU:C:1988:459, body 17 a 18; ze dne 13. března 2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, bod 20, jakož i ze dne 28. ledna 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 44).

33 Zaprvé je tedy třeba zkoumat, zda návrh společnosti Austro-Mechana, jenž směřuje k získání platby odměny stanovené v § 42b UrhG, souvisí se „smlouvou nebo s nároky ze smlouvy“ ve smyslu tohoto ustanovení.

34 V tomto ohledu Soudní dvůr rozhodl, že uzavření smlouvy nepředstavuje podmínku pro použití čl. 5 bodu 1 nařízení č. 44/2001 (viz rozsudek ze dne 28. ledna 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 38).

35 I když čl. 5 bod 1 písm. a) nařízení č. 44/2001 uzavření smlouvy nevyžaduje, je přesto identifikace závazku pro použití tohoto ustanovení nezbytná, neboť příslušnost podle tohoto ustanovení se určuje podle místa, kde závazek, o nějž se jedná, byl nebo měl být splněn. Pojem „nároky ze smlouvy“ ve

smyslu uvedeného ustanovení tedy nelze chápat tak, že se vztahuje na situaci, v níž neexistuje svobodně přijatý závazek jedné strany vůči druhé straně (viz rozsudek ze dne 14. března 2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, bod 46).

36 Použití pravidla o zvláštní příslušnosti stanoveného ve věcech týkajících se smlouvy nebo nároků ze smlouvy v uvedeném čl. 5 bodě 1 písm. a) tedy předpokládá určení právního závazku svobodně přijatého jednou osobou vůči jiné osobě, o který se opírá žalobcova žaloba (viz rozsudky ze dne 14. března 2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, bod 47, a ze dne 28. ledna 2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, bod 39).

37 Povinnost zaplatit společnosti Austro-Mechana odměnu stanovenou v § 42b UrhG, jehož účelem je provedení čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, nebyla ve věci v původním řízení ze strany Amazon svobodně přijata. Byla jí uložena rakouským právem, jelikož pro komerční účely a za úplatu uváděla do oběhu záznamové nosiče, které mohou sloužit k rozmnožování děl nebo předmětů ochrany.

38 Z toho plyne, že návrh společnosti Austro-Mechana, jenž směřuje k získání platby uvedené odměny, nesouvisí se „smlouvou nebo nároky ze smlouvy“ ve smyslu čl. 5 bodu 1 písm. a) nařízení č. 44/2001.

39 Zadruhé je třeba určit, zda takový návrh, jako je návrh dotčený v původním řízení, směřuje k určení odpovědnosti žalovaného ve smyslu judikatury citované v bodě 32 tohoto rozsudku.

40 Tak tomu je v případě, že „škodná událost“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001 může být přičítána žalovanému.

41 Odpovědnost za protiprávní jednání či za jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání, může přicházet v úvahu pouze za podmínky, že je možné mezi újmou a událostí, která vedla k této újmě, prokázat příčinnou souvislost (viz rozsudky ze dne 30. listopadu 1976, Bier, 21/76, EU:C:1976:166, bod 16, a ze dne 5. února 2004, DFDS Torline, C-18/02, EU:C:2004:74, bod 32).

42 V projednávané věci žaloba podaná společností Austro-Mechana zní na náhradu újmy, jež vznikla tím, že Amazon nezaplatila odměnu stanovenou v § 42b UrhG.

43 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora uvedené v bodě 19 tohoto rozsudku má „spravedlivá odměna“ uvedená v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29 za cíl poskytnout náhradu autorům za soukromou rozmnoženinu jejich chráněných děl pořízenou bez jejich svolení, takže je na ni třeba nahlížet jako na protiplnění za újmu způsobenou autorům, která vznikla v důsledku takové rozmnoženiny bez jejich svolení.

44 Nevybrání odměny stanovené v § 42b UrhG společností Austro-Mechana tedy představuje škodnou událost ve smyslu čl. 5 bodu 3 nařízení č. 44/2001.

45 Skutečnost, že v rámci rakouského systému financování této „spravedlivé odměny“ je třeba tuto odměnu zaplatit nikoli nositelům výlučného práva na rozmnožování, jimž má poskytnout náhradu, ale společnosti pro kolektivní správu autorských práv, nemá v tomto ohledu žádný vliv.

46 Jak bylo uvedeno v bodě 26 tohoto rozsudku, podle § 42b odst. 5 UrhG mohou nárok na odměnu podle uvedeného § 42b uplatňovat pouze společnosti pro kolektivní správu autorských práv. Tento nárok může v rámci uvedeného systému tudíž uplatňovat pouze společnost Austro-Mechana jakožto společnost pro kolektivní správu autorských práv v Rakousku.

47 Zejména s přihlédnutím k judikatuře citované v bodě 21 tohoto rozsudku rovněž platí, že okolnost, že Amazon není konečným uživatelem, jenž pro soukromé užití pořizoval rozmnoženiny chráněných děl, nebrání tomu, aby odměna stanovená v § 42b odst. 1 UrhG byla v rámci systému stanoveného rakouským právem uložena k tíži Amazon.

48 Jak kromě toho uvedla Amazon, ačkoli je pravda, že uvedení záznamových nosičů do oběhu nepředstavuje samo o sobě protiprávní jednání, a vzhledem k tomu, že Rakouská republika se rozhodla provést výjimku pro soukromé rozmnožování stanovenou v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, je pořizování rozmnoženin pro soukromé užití prostřednictvím těchto nosičů jednáním schváleným rakouským právem, nic to nemění na tom, že v souladu s tímto ustanovení rakouské právo podřizuje pořízení těchto soukromých rozmnoženin podmínce, že nositelé práv získají „spravedlivou odměnu“, a sice v projednávané věci odměnu podle § 42b odst. 1 UrhG.

49 Svým návrhem společnost Austro-Mechana Amazon nevytýká, že uvedla na rakouském území do oběhu záznamové nosiče, ale to, že nesplnila povinnost zaplatit uvedenou odměnu, která jí byla uložena na základě UrhG.

50 Návrh společnosti Austro-Mechana zní na určení odpovědnosti žalované, neboť tento návrh vychází z toho, že Amazon porušila ustanovení UrhG, jež jí ukládají tuto povinnost, a toto porušení představuje protiprávní jednání, jenž působí společnosti Austro-Mechana újmu.

51 Takový návrh tudíž spadá pod čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001.

52 Z toho vyplývá, že pokud ke škodné události dotčené v původním řízení došlo nebo by mohlo dojít v Rakousku, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu, soudy tohoto členského státu by byly k projednání návrhu společnosti Austro-Mechana příslušné.

53 Za těchto podmínek je na položenou otázku třeba odpovědět, že čl. 5 bod 3 nařízení č. 44/2001 musí být vykládán v tom smyslu, že návrh směřující k získání platby odměny splatné na základě takové vnitrostátní právní úpravy, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, jíž se provádí systém „spravedlivé odměny“ zakotvený v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice 2001/29, spadá pod „věci týkající se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 tohoto nařízení.

K nákladům řízení

54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 5 bod 3 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech musí být vykládán v tom smyslu, že návrh směřující k získání platby odměny splatné na základě takové vnitrostátní právní úpravy, jako je právní úprava dotčená v původním řízení, jíž se provádí systém „spravedlivé odměny“ zakotvený v čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti, spadá pod „věci týkající se protiprávního jednání či jednání, které je postaveno na roveň protiprávnímu jednání“ ve smyslu čl. 5 bodu 3 tohoto nařízení.

Podpisy.